

Vanhus- ja vammaisneuvosto 2021-2025

Kokousaika	ma 18.9.2023 kello 12:00 - 13:10	
Kokouspaikka	Terveyskeskuksen kokoushuone	
Osallistujat	Jytilä Kirsi Kuusisto Kosti Niemenmaa Nina Ojala Leena Välimäki Erkki	Puheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen
Muut saapuvilla olleet	Lankinen Vilja	Pöytäkirjanpitäjä
Asiat	§16, §17, §18, §19, §20	
Pöytäkirjan tarkastustapa	Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin Ojala Leena ja Välimäki Erkki	
Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus	Puheenjohtaja Jytilä Kirsi	Pöytäkirjanpitäjä Lankinen Vilja
Pöytäkirjan tarkastus	Tarkastusaika: 18.9.2023 Allekirjoitukset Ojala Leena Välimäki Erkki	
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Paikka ja pvm: Kihniö, 19.09.2023 Allekirjoitus Päivi Shemeikka, Toimistos sihteeri	

Sisällysluettelo

§ 16 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 17 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

§ 18 Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksessä esitetty muutossuunnitelma Kihniön terveysaseman lakkauttamisesta

§ 19 Vanhustenviikon ohjelma

§ 20 Ilmoitusasiat

§ 16 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Merkitään kokoukseen osallistujat.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 17 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Tarkastusvuorossa sovitun käytännön mukaisesti ovat Leena Ojala ja Johanna Lintula. Pöytäkirja tarkastetaan 18.09.2023 ja pidetään nähtävänä 19.09.2023 kunnan tietoverkossa.

Asian kokouks käsittely

Toiseksi pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Erkki Välimäki.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 18 Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksessä esitetty muutossuunnitelma Kihniön terveysaseman lakkauttamisesta

Kihniön vanhus- ja vammaisneuvoston kannanotto Pirkanmaan hyvinvointialueen suunnitelmalle vastaanottopalveluiden tavoitetilasta

Pirkanmaan pienten kuntien kuntajohtajat ja Kihniön kunta ovat tehneet kannanoton Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvitykseen ja siinä esille tuotuun tavoitetilään. Kannanotoissa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue ei tee hätiköityjä päätöksiä sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluverkosta ennen kuin vaihtoehdoksi esitettävät toimintamallit ovat todellisesti arvioitavissa niin kustannusten kuin vaikuttavuudenkin osalta. Kannanottojen lisäksi Kihniön vanhus- ja vammaisneuvosto haluaa esittää oman huolensa heikommassa asemassa olevien asukkaiden puolesta. Kihniön asukkaista 36,1 % on yli 64-vuotiaita ja eläkeläisten osuus on 40,5 %. Koko maassa vastaavat 64-vuotiaita on 23,1 % ja eläkeläisten osuus on 26,0 %. Kihniössä myös sairastavuusindeksi on keskivertoa korkeammalla suhteessa Pirkanmaahan.

Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Yhdenvertaisuuden tulisi näkyä palvelujen saavutettavuudessa, oikea-aikaisuudessa ja saatavuudessa. Erityisesti palvelujen kohdentamisessa tulisi ottaa huomioon niiden ihmisten tarpeet, jotka tarvitsevat eniten palveluita. Kihniön ikääntyneitä ja vammaisia ei tule asettaa eri asemaan sen perusteella, että he asuvat Kihniössä. THL:n ohjeistuksen mukaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjän ja tuottajan on varmistettava, että palveluihin pääsevät ja niistä hyötyvät kaikki ihmiset yhdenvertaisesti riippumatta ihmiseen liittyvistä tekijöistä. Meidän näkemyksemme mukaan yhdenvertaisuus ei toteudu, mikäli kivijalkatoimipiste lakkautetaan Kihniöstä. Kaavaillut muutokset kohdistuvat eniten ikääntyneisiin velvoittamalla heidät liikkumaan pisimmät matkat palveluiden piiriin.

Terveyskeskuksen lakkauttamisen tilanne on suunniteltu digipalveluita ja liikkuvia palveluita. Tavoitetilassa toimipisteverkon esiehdoksi on määritelty toimivat muut palvelukanavat, joihin lukeutuu pilotoitunut ja käynnistetyt liikkuvat palvelut. Ajatus siitä, että liikkuvia palveluita tuodaan lähelle kotia, kotiin ja muihin tiloihin kuulostaa hyvältä ja palvelee etenkin ikääntyneitä ja vammaisia. Olemme kuitenkin epävarmoja siitä, miten palvelu saadaan toteutettua, koska tälläkään hetkellä jo olemassa olevat liikkuvat palvelut kärsivät resurssipulasta. Pilotoinnille tuntuu jäävän myös liian vähän aikaa, jotta voidaan saada riittävä käsitys siitä, että liikkuva palvelu tavoittaa kaikki sitä tarvitsevat, ja että ne ovat riittävät. Olemme huolissamme myös siitä, miten liikkuvat palvelut mahdollisesti lisäävät ikääntyneiden passivoitumista, yksinäisyyttä ja toimintakykyä.

Digivastaanottopalveluiden laajentamisen osalta olemme huolissamme siitä, miten digipalvelut aiotaan jalkauttaa ikääntyneille. Tavoitetilassa on arvioitu, että digivastaanottopalveluiden osuus nousisi merkittävästä. Kaikilla ikääntyneillä ei kuitenkaan ole riittävä osaamista tai vaadittavia laitteita ja yhteyksiä. Samaa mieltä ovat myös lääkärit Elina Miettola ja Riikka Hämeenoja, jotka ottivat kantaa Aamulehden mielipidekirjoituksessa 22.8.2023. Digivastaanottopalveluiden jalkauttaminen vaatisi ikääntyneen ja muun heikommassa asemassa olevan väestön opastamista ja perehdyttämistä. Jotta tavoitetilä vakuuttaisi meidät ja asukkaat, digivastaanottopalveluiden jalkauttamiseen tulisi olla suunnitelma, että miten ja millä resursseilla varmistetaan, että palvelu tavoittaa niitä tarvitsevat asukkaat ja että asukkaat osaavat näitä riittävän hyvin käyttää. Kunnalla ei ole riittävästi resursseja toteuttaa riittävä perehdytystä. Näemme tärkeänä myös, että fyysinen kohtaaminen ammattihenkilöiden kanssa säilyy. Puutteelliset digitaidot saattavat vaikuttaa

hoitoon hakeutumiseen. Puutteellisten taitojen vuoksi hoitoon pääsy saattaa viivästyä, jolloin sairauksien hoito on jo vaativampaa ja kalliimpaa, mutta on myös ehtinyt heikentää asukkaan elämänlaatua. Tämä myös lisää sairaalapalveluiden jo kuormitusta.

Suunnitelmassa ei ole kustannusvertailua siitä, mitä asiointi Virtain tai Parkanon toimipisteessä sekä liikkuvan ja digipalveluiden jalkauttaminen tulee maksamaan verrattuna siihen, että palvelua saisi edelleen Kihniön terveyskeskuksessa. Palveluiden siirtyminen Parkanoon tai Virroille tarkoittaisi lisäksi asukkaille Kela-kyytien tilaamista. Kela-kytti maksaa 25 €/per suunta. Useampi Kela-kytti viikossa voi tarkoittaa merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Esimerkiksi tiettyjen sairauksien hoitoon ja tunnistamiseen liittyy laboratoriokokeita, joita pitää seurata säännöllisesti.

Lisäksi epäselväksi jää, miten muutoksen vaikuttavuutta on arvioitu tai tullaan arvioimaan. Onko kustannuksissa otettu huomioon palveluiden saatavuuden ennaltaehkäisevää merkitystä? Miten aikuisneuvola toteutetaan ja miten omaishoitajat ja kuuloasiakkaat on huomioitu? Toteutetaanko Lähitoria edelleen Kihniössä? Onko välillisiä kustannuksia huomioitu? Määrällisten vaikutusten lisäksi suunnitelmassa ei ole otettu huomioon muutoksen laadullisia vaikutuksia asukkaisiin ja koko kuntaan.

Tavoitetilan suunnitelmassa terveysasemista tehty kuntoarvioinnit ovat vajavaiset, eivätkä kuvaa suoraan todellista tilannetta. Tavoitetila edellyttäisi myös merkittäviä lisäinvestointeja suurempiin terveysasemiin. Kihniössä on kuitenkin tällä hetkellä hyvät ja toimivat tilat, jotka vastaavat tilavaatimuksia. Suunterveydenhuollon tilat on vastikään remontoitu. Myös neuvolan tilat ovat hyvät ja toimivat. Tiloissa toimii myös aikuisneuvola. Kihniöstä löytyy myös hyvät tilat laboratoriotoiminnalle sekä aktiivisessa käytössä oleva kuntoutusallas. Allasta käytetään myös fysioterapian tuottamiin kuntoutuspalveluihin ja kansalaisopiston ohjattuun toimintaan. Kehitysvammaisilla on myös omia vuoroja. Kihniössä olisi myös mahdollisuus toteuttaa esimerkiksi yhteisöllistä asumista terveyskeskuksen ja entisen vanhainkodin tiloissa. Tyhjää tilaa olisi käytettävissä yhteensä 13 huonetta.

Kihniön vanhus- ja vammaisneuvosto näkee tärkeänä säilyttää terveyskeskuksen ikääntyneiden ja vammaisten yhdenvertaisten palveluiden toteuttamiseksi. Huolenamme on, että suunnitteilla olevan tavoitetilan toteutumisen myötä vanhusten ja vammaisten hoitoon pääsy muuttuu haastavaksi tai jopa estyy. Lisäksi huolenamme on eriarvoisuuden ja yksinäisyyden lisääntyminen ja toimintakyvyn heikkeneminen. Toivomme, että otatte huomioon, miten tulevat päätökset tulevat vaikuttamaan Kihniön vanhus- ja vammaisväestön elämänlaatuun ja näin myös koko Kihniön tulevaisuuteen ja elinvoimaisuuteen.

Kihniön vanhus- ja vammaisneuvosto

Päätösehdotus

Vanhus- ja vammaisneuvosto hyväksyy esityksen vanhus- ja vammaisneuvoston kannanotoksi ja lähettää kannanoton Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

kirjaamo@pirha.fi; Marina Erhola, Taru Kuosmanen, Arto Ranta, Timo Tallila

§ 19 Vanhustenviikon ohjelma

Valtakunnallista Vanhustenviikkoa vietetään 1.-8.10.2023. Teemana on *Tehdään iästä numero*.

Vanhustyön keskusliitto haluaa Vanhusviikon kampanjalla kiinnittää huomiota iäkkäisiin ihmisiin ja heidän asemaansa yhteiskunnassa. Painopisteenä on korostaa iäkkäiden oman äänen kuuluville nostamista kaikilla yhteiskunnan tasoilla.

Vanhustyön keskusliitto toivoo, että teeman mukaisia tapahtumia järjestetään eri puolella Suomea.

Päätösehdotus

Vanhus- ja vammaisneuvosto päättää järjestää Vanhustenviikon ohjelmaksi:

- Keskiviikkona 4.10 klo 10-12 aiheena digiosaaminen. Paikkana Kihniön kirjasto.
- Keskiviikkona 4.10 klo 12 eteenpäin liikunnallista toimintaa, lettuja, musiikkia ja yhdessä oloa. Ohjelmasta vastaa vanhus- ja vammaisneuvosto yhdessä vapaa-aikaohjaaja Arttu Latvajärvi ja liikuntaneuvoja Emilia Piilola. Paikkana Suutarinpuisto.
- Torstaina 5.10 ohjattu kierros Aitonevan turvemuseossa. Kellonaika tarkentuu.
- Perjantaina 6.10 liikuntaneuvoja Emilia Piilola pitää luennon ravitsemuksesta. Paikkana Puumila. Kellonaika tarkentuu.
- Lauantaina 7.10 kansantanssin opetusta. Opetuksesta vastaa Sirpa Laakso ja Soile Laakso. Paikkana koulun liikuntasali. Kellonaika tarkentuu.

Ohjelman järjestämisessä mukana myös eläkeliitto Kihniön yhdistys.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 20 Ilmoitusasiat

- Ikäautoilijoiden kuntokurssi on alkoi 11.9 ja kurssille ilmoittautui 10 osallistujaa
- Vie vanhus ulos -kampanja 18.9-1.10
- Pirha pyytää lausuntoa Pirkanmaan hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2024-2025
- Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvostossa käsitellyt asiat:
 - § 58 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
 - § 59 Pöytäkirjan tarkastus
 - § 60 Läsnäolo- ja puheoikeus
 - § 61 Varapöytäkirjanpitäjän vaihto
 - § 62 Merkityksellinen ja yhteisöllinen elämä neljännen sektorin monimuototoiminnalla
 - § 63 Pirkanmaan hyvinvointialueen talousarvio vuodelle 2024
 - § 64 Vanhusneuvoston talousarvioehdotus vuodelle 2024
 - § 65 Vanhusneuvoston kannanotto monipalveluvaliokunnan mietintöön
 - § 66 Palveluiden verkoston käsittely
 - § 67 Esitys ikäihmisten ulkoilun järjestämisestä
 - § 68 Työryhmien perustaminen
 - § 69 Esitys kokouksikäsitellyn tehostamiseksi
 - § 70 Tiedoksi merkittävät asiat
 - § 71 Muut asiat
- Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvostossa käsitellyt asiat
 - § 69 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
 - § 70 Pöytäkirjan tarkastus
 - § 71 Läsnäolo- ja puheoikeus
 - § 72 Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys
 - § 73 Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan selvitys
 - § 74 Pirkanmaan hyvinvointialueen vuoden 2024 talousarvio
 - § 75 Vammaisneuvoston kokouksen 9.8.2023 pöytäkirjan tarkastaminen
 - § 76 Syyskuun kokouksen kokousajan muuttaminen
 - § 77 Muut asiat
 - § 78 Kokouksen päättäminen
- Sovitaan seuraava kokousaika

Päätösehdotus

Vanhus- ja vammaisneuvosto merkitsee ilmoitusasiat tietoonsa saatetuksi ja keskustelea mainituista aiheista.

Vanhus- ja vammaisneuvoston seuraava kokousaika 30.10 klo 12.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.